

AGRO ÉS ÉLELMISZERFIZIKAI SZEKCIÓ

Az Agro-és Élelmiszerfizikai Szekció megalakulásáról a Magyar Biofizikai Társaság elnöksége 1987. április 21-i ülésén döntött. A szekció feladata az agrofizika és élelmiszerfizika területén munkálkodó kutatók ill. oktatók összefogása, az egyes munkacsoportok munkáinak kölcsönös megismerése évenkénti egy-két szekció összejövétel keretében. Ezzel a szándékkal 1987. szeptember 25-én létrejött a szekció kb. negyven taggal. A szekció munkája szorosan kötődött a Debreceni Akadémiai Bizottságban működő Agrofizikai Munkabizottság munkájához, amely a hazai agrofizikai kutatásokat koordinálta.

Agrofizikai kutatás és oktatás a Debreceni Agrártudományi Egyetemen, a Gödöllői Agráregyetemen, a Keszthelyen és Mosonmagyaróváron folyt. Élelmiszerek fizikai vizsgálatával a volt Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetemen – részben Budapesten, részben Szegeden - foglalkoztak. A szekció tagjai ezen oktatási intézmények oktatói, kutatói közül kerültek ki. Az évenkénti egy-két szekcióülés és intézet látogatás – mint pl. Országos Élelméztudományi Intézet, Országos Sugárbiológiai Intézet – a megalakulás utáni években rendszeresen megvalósult.

Későbbiekben egyre nehezebben lehetett a szekció tagokat az ország különböző részeiből összehívni egy-egy előadásra, vagy intézet látogatásra. Ennek valószínűleg a pénzhiány volt az egyik oka. Másrészt a felsőoktatási intézményekben zajló átszervezések következtében sok agrár vagy élelmiszertudomány oktatását végző karnál megszűnt az önálló, saját fizika oktatás, az összevont intézmény másik karáról járnak óraadó oktatók fizikát oktatni, akik a kutató munkájukat más területen végzik. Ugyancsak nehezíti az összejövetelet az ország különböző oktatási intézményeiben, hogy az egyetemi oktatók rendkívül túlterheltek – nem ritka, hogy heti 20-25 órában oktatnak. Ilyen óraterhelés mellett nincsen idő az összejövetelekre, bár talán lenne igény az oktatás némi összehangolására, egységesítésére. Egy másik probléma a szekció tagság elöregedése, illetve csökkenése. A frissen végző hallgatók, doktorandusz hallgatók közül, pedig kevesen találnak olyan munkahelyet, ahol agrár- ill. élelmiszertudományi kutatással foglalkozhatnak.

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Mezőgazdasági-és Élelmiszertudományi Karán Dóka Ottó vezetésével fotoakusztikus, fototermikus spektroszkópiai kutatásokat végeznek, ill. Neményi Miklós vezetésével különböző nedvességtartalom mérési eljárásokat dolgoznak ki, szárítási folyamatokat vizsgálnak.

A Budapesti Corvinus Egyetemen – a korábbi Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetemen – a Fizika-Automatika Tanszéken élelmiszerek, zöldségek gyümölcsök fizikai tulajdonságait határozzák meg: reológiai jellemzőket statikus és dinamikus mérési módszerekkel, optikai jellemzőket, közeli infravörös spektrumot, elektromos, dielektromos paramétereket és termikus jellemzőket.

A Szent István Egyetemen, Gödöllőn, a Fizika és folyamatirányítási Tanszéken a megújuló energiaforrásokkal foglalkoznak, különböző fényelemeket vizsgálnak.

A Debreceni és a Szegedi Egyetemeken nincs olyan fizika oktatás, ill. kutatás, amely az agrár, ill. élelmiszer tudomány művelésére képzett hallgatóknak szólna, speciálisan agro- vagy élelmiszerfizikai ismereteket nem oktatnak.

A Nemzetközi Élelmiszerfizika Konferencia (International Conference on Foodphysics) 1994 évtől kétévenként megrendezésre került, ennek szervezési munkáit részben Dr. Szabó S. András professzor végezte. A konferenciák helyszíne rendre: 1994 – Budapest, 1996 – Bukarest, 1998 – Lublin, 2000 – Isztambul, 2002 – Brno, 2004 – Pécs, 2006 – Zenta, 2008 – Plovdiv, 2010 – Nyitra és 2012-ben újra Budapest a tervezett helyszín. Ezeken a konferenciákon általában 30-40 fő vett részt, mindig voltak magyar résztvevők is.

1988 óta rendszeresen megjelenik az Élelmiszerfizika Közlemények, amely eleinte a Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem kiadványa volt, ma egy Élelmiszerfizika Alapítvány gondozza a megjelenést. Ez a folyóirat magyar nyelvű, de néhány cikket megjelentetnek egy-egy angol különszámában is. Ebben a folyóiratban jelentek meg a Nemzetközi Élelmiszerfizika Konferencia előadásai is angol nyelven egy-egy különszám formájában, általában egy négyoldalas összefoglalóval.

A szekció tagjai ezen kívül kutatási témáikhoz kapcsolódó nemzetközi és hazai konferenciákon is részt vesznek. Rendszeresen látogatják a Magyar Szárítási Szimpóziumokat, az International Conference on Electrical Bioimpedance, az International Conference on Photoacoustics and Photothermal Phenomena, az International Conference on Electromagnetic Wave Interaction with Water and Moist Substances, a Central European Meeting of Food Technologists, Biotechnologists and Nutritionists, az European Congress on Acoustics, az International Conference on Physics Research and Education (Nyitra), az International Symposium "Spectroscopy in Theory and Practice" konferenciákat, ezeken előadásokkal és poszterekkel vesznek részt.

Szekciónknak 2002-től elnöke Dóka Ottó, titkára Vozáry Eszter. A szekció tagjai közül néhányan a MTA Kémia Osztálya keretében működő Élelmiszertudomány munkabizottságnak is tagjai.